

מי שהוציאורו פרק רביעי עירובין

ג.

עין משפט נר מצוה

גה א מ"י פ"א מה'ל' משפך
הכלל י' סתם עין קול
ש"ע י"ד פ"א ע"א ע"פ ע"ו
גו ב מ"י פ"א מה'ל' ע"א
בטווח הכלל י'
ג ג מ"י שם הל"א ח'
גז ד ה מ"י פ"א מה'ל'
פסול המוקדשן הלכה
טו:

רב ניסים גאון

תורה שנשחטה על שטמים
חלות חוקיה אפר קישוי מי
מתוך שטמים, כי לחם
התורה ארבעים חלות,
ואתה בתורת הכנים נמצא
לחמה שלתורה ארבעים
חלות, ונולד מהן ר' ונחול
לכתן, ובמ"י מנחות בס"פ
התורה המסאג גם כן
פירשו.

כ"ק מ"י שהוציאורו

רבינו חננאל

אמר רבה מ"ט דרב דאמר לא
אמר כלום כל עיקר, משום
דלא מסיים אתרוה קשבר כל
מאן דלא מסיים אתרוה לא
קנה שביחה במקום, ופי
שלא קנה שביחה במקום
ידוע ומכאן דומה למי
שיצא מתוך לחתום מאחר
שקדש היום שאין לו אלא ד'
אמות בלבד, איתא דאמר
טעמא דרב משום דכל דבר
שאנו ביה אחר זה אפילו
בבת אמת אינו, פי' כיון שאין
מקום לקנות ארבע אמות
מקום שביחה אחר, קנה
במקום אחר, כך אין לו
אמות בלבד, איתא דאמר
בבת אמת, והוא חתום האין
שיש חתומו שיעור ביה
מקומו, כל ארבע אמות
מקום, ולברור אחר כך איהו
מקום שירצה, והוא כגון
קידוש אשה ובהת כסם
שאחר שיקדש אמת מהן
אינו יכול להווד לקדש
האחרת, כך אם יאמר בבת
אמת (מכס), ואמר פאי
איאב אתי ברי' לישני דרבה,
איאב ביניהו כגון דאיאב
תתירו דאילין ה' אמות ואמר
בשבתו חתום ה' אמות מהני
ה', לפאן דאמר דהא לא
מסיים אתרוה האי רמי לא
מסיים אתרוה דלא אמר לא
בצפון ולא בדרום, ולמאן
דאמר כל שאינו ביה אחר זה
כור, כיון דאמר ליקוני לי ד'
אמות מהני ה', ורי' אילו
בזה אחר זה קאמר דראשון
מירא קני ולא דמי לבת
אמת, ומכאן אהא דרבה
דאמר כל שאינו ביה אחר זה
אפי' בבת אמת אינו, (מהא
הנתיא) המרבה במשפחות
פירותיו מתוקנין משפחותיו
מקולקלין, הנה אם יצאיתן
הכור מעשר שלו אמת אחת,
וחזר אח"כ וחפרשי אמת
אחרת מחולל, וזה
המעשר אינו בזה אחר זה,
ואם הפרשי בזה אחר שתי
איפות קנה מעשר, וישנן
בבת אחת מוקדשין מירוחיו
מתוקנין, קישוי לרבה, ופירק
רבה שאני מעשר הארץ
ואתרוה לחצאין, דאי אמר
היקדש שלבא דהיטאתא
קדשה, כאילו ישנו בזה אחר
זה, פי' אילו אמר חצי כל
חיסה מאילו שתי אמות
מעשר הן קדש, וכיון שאני
אפשר לברר איתרו חצי
הקדוש נתפס גם חצי האחר,
ופשוט דשבתת לה וקדשה זה אחר זה, פשוט ה"ב מקדשו בבת אחת, ואקישין ורבי מעשר
בזה אחר זה, ואיתרוה בבת אחת, כדכרא דאמר עשירי מעורבין זה בזה, וישנן מעשר בהמה שני ומשכחת לה בזה
אחר זה בעתה, והוא כדכרא דאמר עשירי מעורבין זה בזה, ואיתרוה חדרה שבתה
על שטמים חלות חוקיה אפר קישוי מי מתוך שטמים, כי לחם התורה ארבעים חלות, ואתה בתורת הכנים נמצא לחמה שלתורה ארבעים חלות, ונולד מהן ר' ונחול לכתן, ובמ"י מנחות בס"פ התורה המסאג גם כן פירשו.

בל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו, ואומר ר"י דלא דמי
למחורת עולה ושלמים אפי' דליתא בזה אחר זה איתא בבת
אחת דליתא כדכרא מערימין (מחורה ה'): ובפרק ג' דנתיבות (דף ג'
ד) דהתם אפשר להקיים שניהם דלחמיה האם דלמיה עד שמתחלז
ותמכר ויבדל דמי מעשה עולה וזבחי

חזיה שלמים אבל הכא לא קני כל
ח' אמות והי' מנייהו מיימית דאי
קני הני ד' לא קני הני ד' ומקדש
אשה ובהא אי תפסי קדושין כהא לא
תפסי כהא וכן לא הני דמימית
במקום ובפרק ג' דקידושין (דף נ"א),
(דף סט.) ועוד פ"י ר"י טעם אחר ולא
נמשך לפירושו הדין דנדרים:
שאני מעשר דאיתיה לחצאין דאי
אמר היקדוש פלגא פלגא דהיטאתא
קדשה. כדפירש בקונטרס שהמעשר
על כל גרגיר שבו חל הסם לפי השטן
הראוי למעשר כגון הפרשי אחד
מחמשה קדש כל גרגיר חלוו אבל
גבי שביחה ליכא למימר הכי דהא
קדשה אמות כי הדין ענין ומיזה
אשר על דפירין והא מעשר כהמה
דליתיה לחלואין כי אימיה נמי לחלואין
מיקשי ליה אמאי עשירי ואחד עשר
מעורבין זה בזה כי טעם לחלואין לא
היה רחוק להיות מעשר כרתי על
כל אחד ואחד כמו במעשר דגן
כדפירש הקונטרס ו"ל נהי דליתיה
לחלואין הוה קשיא ליה קושאיה אחרייה
מכל מקום ה"ב פירכא דפירין אמאי
שניה קדושין כל עיקר לא הוה מצי
לחלואין ולר"י נראה לפרש הכי שאני
מעשר דליתיה לחלואין פירושו בזה
אחר זה שאם אמר סאה אחד (ו) מהם
מעשר כל חצי מהו ומהו אחד ח' מעשר
אמר גם כן כסאה האחרת חל מעשר
בשתייהן במקום וימין דליתיה לחלואין
בזה אחר זה אם נצת אחת אחת
להיות חל מעשר על סאה אחת
והאחרת תהיה טבל: **ואמר רבה**

יצאו שנים בעשירי ב', ו"א"ת דלמא התם היינו טעמא משום דאי אפשר
לנמנע והאחד זה חמילה ופילו בלא קריאת בלא קדוש ו"ל דע"כ
בפרק בתרא דבכורות (דף ק"ו) עשירי מחלוו הוא קדוש ו"ל דע"כ
סבר רבה דלפניו נמנע שיצאו שניהם בבת אחת דאי אי אפשר
לנמנע והאחד יאל חמילה אם כן הוה ליה למימר עשירי וחולין מעורבין
זה בזה דלפילו יאל עשירי בשתייהן ואמר כך יאל אחד עשר וקרא לו
עשירי אין דלפילו קדוש כלל דהא לא נעקר שם עשירי ממנו
ועוד י"ל דלפילו סבר אי אפשר לנמנע כיון דלפין יכול להכיר איהו
יאל קודם לחברו ונמכוון לקרות שניהם עשירי קדשו תרוייהו ולא
דמי לקרא לעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי עשירי עשירי פריך דלית
קדוש אלא מחמת דבורו, והראשון נראה לי ע"כ: **עשירי אחד**
עשר מעורבין זה בזה. הגיה רש"י בפירוש פסח ידו שפירש ירע
לפי שאין מתן דמיהם שיהו שהשלמים טעוין ד' מתנות ומעשר מתנה
אחת הלכך ירעו וחללו (ו) מעות דמייהם שכן ויחמר כל מקום שהם
שלמים יתא מחולל על דמים האלו ויאל שניהם במימון בתורת מעשר:
ומל

ואם הפרשי בזה אחר שתי איפות קנה מעשר, וישנן בבת אחת מוקדשין מירוחיו מתוקנין, קישוי לרבה, ופירק רבה שאני מעשר הארץ ואתרוה לחצאין, דאי אמר היקדש שלבא דהיטאתא קדשה, כאילו ישנו בזה אחר זה, פי' אילו אמר חצי כל חיסה מאילו שתי אמות מעשר הן קדש, וכיון שאני אפשר לברר איתרו חצי הקדוש נתפס גם חצי האחר, ופשוט דשבתת לה וקדשה זה אחר זה, פשוט ה"ב מקדשו בבת אחת, ואקישין ורבי מעשר בזה אחר זה בעתה, והוא כדכרא דאמר עשירי מעורבין זה בזה, וישנן מעשר בהמה שני ומשכחת לה בזה אחר זה בעתה, והוא כדכרא דאמר עשירי מעורבין זה בזה, ואיתרוה חדרה שבתה על שטמים חלות חוקיה אפר קישוי מי מתוך שטמים, כי לחם התורה ארבעים חלות, ואתה בתורת הכנים נמצא לחמה שלתורה ארבעים חלות, ונולד מהן ר' ונחול לכתן, ובמ"י מנחות בס"פ התורה המסאג גם כן פירשו.

דאי רשעים מקדשתי לו לא אחר טלם.
אם רשעים מקדשתי לו לא אחר טלם.
אם רשעים מקדשתי לו לא אחר טלם.

מאי טעמא דרב. בשלמא לשמואל ללישנא קמה מיסתברא מילתיה
דמכל מקום קנה שביחה חתה האילין אבל אין לנו יודעין לזו ד' אמות
קנה הלכך ידו על ההתחמה ומספיד מרובע' אלפים כשעור חמיו
שן אילין בלא למדוד מלאן מודדין לו במאן: **משום דלא מסיים אתרוה.**
וכיון דלא קיים לא קני לה מירי: כל

שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת
אינו. דכיון דלא קיים ד' לפניות
ליתו יכול לחזור בו לברור ד' דרומיות
היווה לו שביחה כאלו וכאלו כי אמר
נמי טולכו כהדא כגון הכא דלאמר
שנימתי חמיו לא אמרינן ליקנו:
ארבע מנייהו מנו סמני. להכי נקט
מנו תמני ללקמן' שמונתין מנייהו שיש
חמיו ח' אמות: **המרבה במעשרות.**
אחד מתמש או מח': פירושו, שכל
לד אחר חולין ממוקדשין הן אבל
המעשרות שנתן ללוי מקולקלין הן
שנתן טבל מעשר אפילו כן כשנתן הן
השמיני לא חל סם המעשר אלא על
הראוי למעשר והשאר טבל הוא
דמעשר בהדיא אמר רחמנא שיעור
אחד מעשרה זה דמי לרומהו שיעור
ענין יפה וענין רעה וזבחיית' ו'
דברומהו לא תמיז בה שיעור: **אמאי.**
פירושו ממוקדשין: **נימא כל שאינו**
בזה אחר זה. דליתו סהו מפריש
מעשר הכלטו ודעו שקל מו וקרייה
עליה סם מעשר על חולין שניתנו
בכר לא חיל עליה סם מעשר והשאר
נמי כי אפריש האי טופיינא סם מעשר
לא ליחול סם מעשר אפילו על הראוי
למעשר כי היכי דלאמר גבי שביחה
דלא קני ארבע מנייהו מנו תמני כי
לא אמר ארבע כהדיא: **שאני מעשר.**
דלפי פירושו ממוקדשין דעל כל גרגר
וגרגר שבו חל הסם עליו לפי השטן
הראוי למעשר כגון הפרשי אחד
מחמשה קדש כל גרגיר חלוו אבל גבי
שביחה ליכא למימר דשייכא בכל
חמיו כי אילן דלרבע אפילו כהדיא
ענין: **דאי אמר היקדוש פלגא פלגא**

דקדשה. והאי כיון דלפריש כפלים וקרא עליה סם מעשר
כמאן דלאמר היקדוש כל חיתתא פלגא: והרי מעשר כהמה דליתיה
לחלואין, דאי אחר חלוו טלם זה חולין והוא מעשר בלא אחר כלום
ליקדש לחלואין דכל אשר יעבור חתה השבט העשירי יהיה קדש' אמר
רחמנא (וי'יהיה כולו קדוש לשם מעשר) ולמיה נמי בזה אחר זה שאם
קרא לעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי אינו קדוש וכי קרא לשנים
עשירי צבת אחת אמרינן דהי' מנייהו מעשר גמור דלאמר רבה עשירי
ואחד עשר מעורבין זה בזה דמי מנייהו מעשר ואיך הוה אחד עשירי
שקראו עשירי ואילו הוה ידע ביה כגון שטעה וקרא לעשירי תשיעי
ולאחד עשר עשירי קיימא לן דעשירי מעשר אחד עשר קרב שלמים
ומה ושלמים למעשר שהשלמים טעוין סמיה ונסכים ונתפסת חזה
יבוק ופדין כנמון ומתוקנין קריבה מה שאין כן במעשר יבשתא
דקראן צבת אחת ולא ידע הו עשירי גמור והי' אחד עשר שנקרא
עשירי בעו תרוייהו טעופת * מהו ושוק ופסולה ולני אומר דלית
מכרך על התמוסה ועל הסמיה דלא ליהו צרכה לבעול ונסכים
יבוא נסכי קרבן אחד עשר ומחלוי איהו אם זה שלמים יצטלו ונסכים
לאו יהיו על הכרו. אלמא מדחל סם מעשר אחד מנייהו שמת עולה ונסכים
לאחד עשר עשירי אפילו הכי כי קראן צבת אחת קדש זה מנייהו עשירי:
שאני מעשר כהמה דליתיה
לחלואין הלכך כי קראן רבא ואלאחד עשר עשירי אחד עשר מעורבין זה בזה
דקרייה לעשירי שלפניו תשיעי והא דרבה בפרק בתרא דבכורות: והרי מודה. דלחמי מודה מ' חלות דלאמר דקדוש בקריאת שם מעשר כגון היכא
אם הפרשי לחמי תודמו ועשה וסבור שלא הפרשי וחזר וקרא שם על מ' חלות אחרות לא קדשי דהא טעה ותנן הקדש טעות אינו
קדש כמסקת מיר (דף ג'.) ולמיה נמי בזה אחר זה שאם הפרשי מ' תלמודו ושמת הוצה עליהן וחזר והפרשי להן ד' חלות לא
קדש וכי שחטוב על שטמים צבת אחת אחת חוקיה קדשי מ' נמוך שמונים. שחטות התודה מקדשת הלחם דלמיה צבתות (דף ע"ה): קרבנו על
זבח ויק' שחטוב על שטמים צבת אחת על הכהן קדוש אלא על זבוחיה: **יקדשו ארבעים.** הא מ' קאלמו. ונבי צביחה נמי הא אמרן דאי אמר לקני לו ארבע
מתוך תמני קני: **לאחריות קא מכיין.** שאם יאכדו או יעמאו חזיין יפסוד כחזיין והוה ליה כלאומר יקדשו ארבעים מתוך שמונים:

הגרות הב"ח
(א) גבי כהנה דליתיה
לחלואין וליהוה אחר
זה ואמר רב טלם:
(ב) זיהו ד' ע' שאני וכו'
אחד חתם קאה חתם זה כל
חצי חטה ורחה היא
מעשר ואח"כ אמר:
(ג) ד'ה עשירי וכו' וחללו
במעשה:

גלוין הש"ס

רש"י ד"ה הרי מעשר
בהמה כ"י חזר ושוק
ופרישה, כ"י שבת המן
פי' הלכה ג' מהל' משפח
הקרבנות:

מוסף רש"י

המרבה במעשרות.
המרבה אחד המעשר שמה
לרבע ולחולין חל זה וזה
ממדת למעשר וקדושו ו'
וכיון חתומו וכו'.
ומעשרותיו מקולקלין.
ועל מעשר מעורבין זה
בזה, שבתו טלם טלם היה
ובכמה רבבה לחלואין לא
היה לו ליחול סם מעשר
אלא מ' מדה חמיות הוא
הפרשי מה שגלה וסם
מעשר לא חל עליו אלא כפי
השטן וממלא השאר טבל
ואמר לל טלם על שביחה
(ו) וסם. ולימא כל שאינו
בזה אחר זה, אלא איתא דכל
שביחה חלוו זה אחר זה
אמת כלל אמאי שיעוריו
מתוקנין למה חל סם מעשר
אפילו על שטמים, הכי
כזה היה. שם הפרשי
בזה אחר זה, שם הפרשי
פסח אמת וחזר הפרשי לא
היה סם מעשר חל על לחלואין
היקדוש שלבא פלגא
הריטתו קדשה. הלכך
מספיקים צבת אחת יתיר
למחולל, ו' לו למעשר לחל
על חטא ומהו לפי השטן
ולא לימיר למעשר טלם
לפי השטן (ו) וכו'. ורבי
מעשר בהמה דליתיה
לחצאין. כשהיה טעם אינו
יכול להחלוט שיש ולמה חל
כל אחד שש עשירי אחר
לחלואין, ולמה נמי בזה אחר
זה, אלא שקרא לעשירי אחד
וחזר וקרא לאחד עשר עשירי
אין קדוש (ו) עשירי
ואחד עשר מעורבין זה
בזה. אחד חתם מעשר גמור
אבל אינו ידע איהו הא,
הוא סם שלמים עליו, כיון
אחד עשר שקרא עשירי אחד
שטעה וקרא לעשירי תשיעי,
דקרייה שוא שלמים בלוקתן.
אחד עשר נמי שלמים, שר'
אחד עשר זה ח' אחר אחר
קראת תשיעי קדש עשירי,
והיו כן מעורבין קדש ירע
שמתקנין קישוי כהנה חולין
יחלמו כל מקום שם שלמים
אילו מחולל זה בכמה זו וקרי'
קדש ויחמסו לחלואין נעלמין,
קרא לעשירי עשירי לא קדש
במהו ואיתרוה בזה אחר זה
ולאחד עשר בזה אחר זה
שלמים, וליף כי תקראו, הלכך
כי היכי דאל שמו על השטן לא
נמי כי נפוח אחד עשר כהדיא
(ו) וכו'. ורבי תודה, דליתיה
בשטות, חתם (מיר ג'.) הקדש
שטעה על ארבעים חלות
שטעה על ארבעים חלות
מחמת (ו) ויחמסו חזק
מקדשתן קדושתן חתם
לעיה שמונים. ויחל זה
כדלחזין (ע"כ, כ) שני כדלחזין
לעיה שמונים, ויחל זה
לעיה שמונים, ויחל זה
לעיה שמונים, ויחל זה

דאי רשעים מקדשתי לו לא אחר טלם.
אם רשעים מקדשתי לו לא אחר טלם.
אם רשעים מקדשתי לו לא אחר טלם.